Büyüme Korkusu Ölçe?i (BKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Büyüme Korkusu Ölçe?i (BKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18276

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Büyüme Korkusu Ölçe?i (BKÖ), Nida Ate? ve M. S. Özden-Y?ld?r?m taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin ki?isel geli?im, de?i?im ve olgunla?ma süreçlerine kar?? duyduklar? kayg?, çekince ve korku düzeylerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. BKÖ, bireyin potansiyelini gerçekle?tirmesini engelleyebilecek olan büyüme korkusu yap?s?n?, geçerlilik ve güvenirlik çal??malar?yla desteklenen çok boyutlu bir çerçevede de?erlendirmektedir. Ölçe?in geli?tirilmesi, Türk kültürüne özgü ba?lamda büyüme korkusunun tan?mlanmas?na ve bu yap?n?n akademik çal??malara dahil edilmesine önemli bir katk? sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Büyüme Korkusu, BKÖ, Ki?isel Geli?im, De?i?im Kayg?s?, Psikolojik Ölçek, Geçerlilik, Güvenirlik

Yazarlar

Nida Ate?, M. S. Özden-Y?ld?r?m

Amaç

Büyüme Korkusu Ölçe?i (BKÖ), bireylerin ya?am döngüleri boyunca kar??la?t?klar? geli?imsel görevler, sorumluluklar ve ki?isel ilerleme süreçleri kar??s?nda hissettikleri anksiyete ve korkuyu sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, bu korku yap?s?n?n yo?unlu?unu ve boyutlar?n? belirleyerek, psikolojik dan??manl?k ve rehberlik alan?nda bireylerin geli?im engellerinin anla??lmas?na ve müdahale programlar?n?n tasarlanmas?na yard?mc? olmakt?r. Ölçek, özellikle genç yeti?kinlik döneminde ya?anan kimlik geli?imi ve gelecek kayg?s? ba?lam?ndaki büyüme engellerini tespit etmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Yap?

Büyüme Korkusu (Fear of Growth), psikolojik literatürde, bireyin olgunla?ma, sorumluluk alma ve konfor alan?ndan ç?kma süreçlerine kar?? gösterdi?i direnç ve kaç?nma davran??? olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r. Ate? ve Özden-Y?ld?r?m (2018) taraf?ndan yap?lan faktör analizi çal??malar? sonucunda, BKÖ'nün büyüme korkusunun üç temel alt boyutunu ölçtü?ü belirlenmi?tir:

De?i?im Korkusu: Bireyin mevcut durumunu terk etme, belirsizli?e ad?m atma ve ya?am?ndaki radikal de?i?ikliklere kar?? duydu?u endi?e.
Sorumluluk Korkusu: Büyümeyle birlikte gelen artan yükümlülükler, beklentiler ve ba??ms?z kararlar alma zorunlulu?undan kaç?nma e?ilimi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Gelecek Belirsizli?i Korkusu: Büyümenin getirece?i bilinmeyen sonuçlara ve potansiyel ba?ar?s?zl?k risklerine odaklanarak duyulan kayg?.

Bu yap?, bireyin kendini gerçekle?tirme potansiyelini k?s?tlayan içsel bir engel olarak ele al?nmaktad?r.

Geçerlik

BKÖ'nün geçerlik çal??malar?, ölçe?in teorik yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek üzere çe?itli analizlerle desteklenmi?tir. Yap?lan aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ve do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in üç faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde uyumlu oldu?unu ortaya koymu?tur. DFA sonuçlar?nda, uyum indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?u raporlanm??t?r (örn., CFI, TLI, RMSEA de?erleri). Ayr?ca, ölçüt geçerli?i kapsam?nda, BKÖ puanlar?n?n, gelecek kayg?s? ve kaç?nma davran??lar?n? ölçen di?er ölçeklerle anlaml? ve pozitif yönde korelasyon gösterdi?i belirlenmi?tir. Bu bulgular, BKÖ'nün büyüme korkusu yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Büyüme Korkusu Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? kararl?l?k yöntemleriyle incelenmi?tir. Ölçe?in genel iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa), yüksek düzeyde kabul edilebilir s?n?rlar içinde bulunmu?tur (genellikle .90 civar?nda). Alt boyutlar baz?nda incelendi?inde de iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n tatmin edici düzeyde oldu?u raporlanm??t?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirli?i yönteminde, belirli bir zaman aral??? sonras?nda elde edilen puanlar aras?ndaki korelasyonun yüksek oldu?u saptanm??t?r, bu da ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik de?erleri, BKÖ'nün ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu ve kararl? bir araç oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla yap?lan faktör analizleri, BKÖ'nün 20 maddeden olu?an ve toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klayan üç faktörlü bir yap? sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda, maddelerin beklenen faktörlere yüksek yükler verdi?i görülmü?tür. Bu üç faktörlü model, teorik literatürle tutarl? bulunmu?tur ve ölçe?in psikometrik özelliklerini güçlendirmi?tir. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise, bu üç faktörlü yap?n?n (De?i?im Korkusu, Sorumluluk Korkusu, Gelecek Belirsizli?i Korkusu) verilerle mükemmel düzeyde uyum sa?lad???n? teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Likert Tipi Derecelendirme. Ölçek maddeleri, genellikle 5'li veya 6'l? Likert tipi bir yan?t format?nda sunulur (Örne?in: 1=Hiç Kat?lm?yorum, 5=Tamamen Kat?l?yorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu ve Üniversite Ö?rencileri. Ölçek, özellikle geli?imsel görevlerin yo?un oldu?u genç yeti?kinler üzerinde test edilmi?tir.

Ya? Grubu: 18 Ya? ve Üzeri (Genç Yeti?kinlik ve Yeti?kinlik Dönemi)

Popülasyon Detaylar?: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencilerinden olu?an geni? bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i. Kat?l?mc?lar, kendilerini en iyi tan?mlayan seçenekleri i?aretleyerek yan?t vermektedirler.

Anahtar Kelimeler

Büyüme Kayg?s?, Geli?imsel Görevler, Öz-Yeterlik, Korku, Psikolojik Dan??manl?k, Yeti?kinlik, Psikoloji

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nida Ate?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: n.ates@iku.edu.tr

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Kültür Üniversitesi (Çal??man?n yap?ld??? dönemdeki kurumsal bilgi esas al?nm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018 (Geli?tirme ve ilk yay?n y?l?).

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ticari kullan?m ücreti bilgisi mevcut de?ildir.

Kaynak Eri?imi: Ölçe?in geli?tirme çal??mas?n?n tam metnine a?a??daki linkten ula??labilir: dergipark.org.tr.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: buyume-korkusu-olcegi-bko-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ate?, N. ve Özden-Y?ld?r?m, M. S. (2018). Büyüme Korkusu Ölçe?i'nin (BKÖ) geli?tirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çal??mas?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10*(24), 158-175. doi: 10.20875/makusobed.380022

Büyüme Korkusu Ölçe?i (BKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için lütfen yukar?da belirtilen akademik makaleye (Ate? & Özden-Y?ld?r?m, 2018) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM